Cena za egzemplarz 15 groszy.

Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.
P. K. O. Katowice 304540.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.

REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach, ul. św. Stanisława 4.

Nr. 216 — Katowice, sobota 19-go września 1931 r. — Rok 30

Polacy na Łotwie.

Zapatrzeni w sprawy i zdarzenia, jakie rozgrywają się na zachodzie Europy i wstrząsani raz poraz bolesnemi wieściami o ucisku naszej mniejszości narodowej w Prusach, mimowoli może zapomnieliśmy, że jest jeszcze jedno państwo, a raczej państewko sąsiadujące z nami, w którem **rodacy nasi w niemniejszym stopniu niż w Niemczech narażeni są na prześladowania tylko dlatego, że są — Polakami.**

Krajem tym — to **maleńka Łotwa**, granicząca z nami na północnym cyplu Rzeczypospolitej. Obszar jej jest nieco większy od Litwy, również ciemiężącej swych obywateli narodowości polskiej, wynosi bowiem około 66.000 kilometrów kwadratowych, ludności zaś posiada blisko 2 miljony, przyczem **niemały jej procent stanowią Polacy, osiadli od wieków, od czasu, kiedy nad krajem tym roztaczali swą opiekę polscy królowie.** Zkolei Łotwą zawładnęli carowie moskiewscy, a niepodległość swą zawdzięcza ona upadkowi caryzmu w Rosji, a niemniej i **Polsce, która w roku 1919 i 1920 opróżniła znaczną część tego kraju z nawały bolszewickiej, oddając jej ziemię, wywalczone bohaterstwem i krwią polskiego wojska.**

Zdawałoby się, że choćby już z tytułu wdzięczności ku Polsce rodacy nasi tam zamieszkali winni być traktowani narówni z obywatelami łotewskimi. Niestety tak nie jest, chociaż oficjalnie rząd łotewski stale zapewnia nas, że daleki jest od wrogie go ustosunkowania się do swej wielkiej sąsiadki — Polski. Polacy w Łotwie doznają ucisku na każdym kroku i w każdej dziedzinie życia, a nawet w zakresie religijnym. Głośnem swego czasu odbiło się echem masowe aresztowanie ludności polskiej za to jedynie, że **odważyła się głośno śpiewać po polsku w kościele.** Władze łotewskie dla zbadania tej sprawy powołały specjalną komisję na wiosnę bieżącego roku, która, ożywiona niczem niezrozumiałą niechęcią do Polaków, odrazu bardzo energicznie zabrała się do „dzieła", objeżdżając „zagrożone" miejscowości i siejąc postrach wśród ludności. Władze zaś miejscowe dla przypodobania się komisji na własną rękę rozpoczęły rewizje i aresztowania podejrzanych osób o szerzenie polskości w postaci, naprzykład, modlenia się w kościele z polskiej książki do nabożeństwa. **Pod kluczem się znalazła, i zapewne dotychczas się jeszcze znajduje garstka polskich działaczek i działaczy kulturalnych, których praca odbywała się całkowicie w granicach prawa.**

W lipcu tego roku komisja ta odważyła się wystąpić z wnioskami o regulacje granicy z Polską, wysiedleniu z kraju wszystkich podejrzanych o knowania przeciwpaństwowe osób duchownych i świeckich oraz o stworzeniu specjalnej władzy dla Polaków z tem, że każdy taki ksiądz i nauczyciel na każde żądanie władzy owej będzie usunięty. Drakońskie te projekty uderzają tem boleśniej w społeczeństwo polskie w Łotwie, **że z pośród mniejszości narodowych tam zamieszkałych, tylko Polacy okazują się najbardziej lojalni i stawiają interes państwowy ponad interesy własne.**

Tymczasem nie mogąca powiedzieć tego o sobie mniejszość rosyjska, otrzymuje różne koncesje w postaci znacznych kredytów na cele kulturalne i społeczne, dopuszczono język rosyjski w Letgalji do urzędów państwowych i samorządowych. Żydzi i Niemcy otrzymali obfite zaopatrzenia w dziedzinie handlu i przemysłu, o co najwięcej chodziło tym mniejszościowym. Ponadto mniejszość niemiecka dostała jeszcze zapewnienie utrzymania najstarszej i najobszerniejszej świątyni ryskiej, Domkirche, którą miano obrócić na użytek wojska.

Piszemy o tej tragedji polskości na Łotwie w przededniu wyborów do sejmu tamtejszego, w okresie więc, kiedy hasło „Łotwa dla Łotyszów" wzbudziło znowu instynkty prześladowcze w stosunku do naszych rodaków.

Hasłu temu ulegli nawet tacy działacze, którzy do niedawna uchodzili za przyjaciół tej lub innej mniejszości, z którą ich łączyły bliskie stosunki towarzyskie, jak np. **Skupjenek**, piastujący godność prezesa towarzystwa zbliżenia polsko-łotewskiego i uważany dotychczas za szczerego przyjaciela Polaków. Pan ten obecnie oświadcza, że **jego sympatje polskie odnoszą się do Rzeczypospolitej Polskiej a nie do Polaków łotewskich!**

Dotychczasowe przykre doświadczenia i zawody mniejszości polskiej na Łotwie staną się niewątpliwie nauczką dla frakcji polskiej w sejmie ryskim, dotychczas reprezentowanej przez pp. **Wierzbickiego i Wilpiszewskiego.** Głosy ich odgrywały nieraz decydującą rolę w przeprowadzaniu postulatów tej czy innej partji. W przyszłości posłowie polscy w nowym sejmie łotewskim również będą mieli niejednokrotnie sposobność swemi głosami przeważyć szalę zwycięstwa którejś, z licznych drobnych i zróżniczkowanych, partji. **Głosy te jednak winny stać się ceną za poparcie partyj żywotnych i narodowych żądań mniejszości polskiej na Łotwie.**

Nauka z przeszłości nie powinna być zmarnowana, a posłowie polscy w sejmie łotewskim niech pamiętają, że są rzecznikami wielkiego odłamu społeczeństwa łotwskiego narodowości polskiej.

Litwini wypowiedzieli bezwzględną walkę szkole polskiej.

Wilno. (PAT.) Z pogranicza donoszą, iż z powodu zamknięcia większości szkół ludowych polskich na Litwie w powiatach kosydarskim, poniewierskim, wiłkomirskim, kalwaryjskim i olidzkim, około **500 dzieci narodowości polskiej rodzice pod karą grzywny posyłają do szkół litewskich. Ci zaś, którzy sprzeciwiają się wynarodowieniu swoich dzieci, karani są grzywną i aresztem.** Przymus posyłania dzieci polskich rodziców do szkół litewskich wywarł przygnębiające wrażenie w społeczeństwie polskiem na Litwie. W związku z represjami szkolnemi w ostatnich dniach na pograniczu polskiem w rejonie Trok, Olkienik i Koltynian patrole KOP. zatrzymały kilkunastu chłopców, którzy opuścili szkoły litewskie i przedostali się na teren Polski z zamiarem uczęszczania w Polsce do szkół ojczystych. Chłopcy ci pochodzą przeważnie z pogranicznych wsi i miasteczek litewskich, gdzie **najbardziej szykanowana jest mowa polska i gdzie usilnie przeprowadzana jest litwinizacja wsi granicznych, zamieszkałych przez ludność polską.**

Kapitan policji niemieckiej aresztowany w Tychach pod zarzutem szpiegostwa.

Katowice. (PAT.) **Na polecenie prokuratora Sądu Okręgowego w Katowicach aresztowany został kapitan policji niemieckiej Notzny Eginhard, przebywający czasowo w Tychach powiatu pszczyńskiego. Wymieniony podejrzany jest o prowadzenie wywiadu wojskowego na szkodę państwa polskiego.**

*

Znowu nasze władze śledcze natrafiły na jeszcze jeden wypadek szpiegostwa Niemców w naszym kraju. Wogóle ostatnie tygodnie pozwoliły nam unieszkodliwić akcję szeregu szpiegów niemieckich, nasyłanych nam albo wprost z Prus, względnie za pośrednictwem Gdańska. Wzmożona działalność szpiegowska naszego zachodniego sąsiada każe nam pilnie zwracać uwagę na wszelkie poczynania podejrzanych osobników, przybywających zwłaszcza z Niemiec, gdyż niewiadomo, czy właśnie niema się do czynienia z przebranym szpiegiem. We wszystkich wątpliwych wypadkach należy zwracać się do najbliższego posterunku względnie komisarjatu policji, które w własnym już zakresie zaopiekują się podejrzanym osobnikiem.

Curtius nareszcie zapoznał się ze śląskim raportem Yoshizawy.

W sobotę Rada Ligi zajmie się sprawami mniejszościowemi.

Genewa. (PAT.) W sobotę zbierze się Rada Ligi Narodów. **Na posiedzeniu tem rozpatrywane będą sprawy mniejszościowe.** M. in. na porządku dziennym będzie rozpatrywany **raport japońskiego referenta dotyczący skarg Volksbundu na temat incydentów w okresie przedwyborczym na Górnym Śląsku.** Jak wiadomo, sprawa ta była przedmiotem obrad majowej sesji Rady i została odroczona na życzenie dr. Curtiusa, który twierdził, że jako przewodniczący Rady Ligi Narodów nie miał czasu zapoznać się z odnośnemi dokumentami.

700 tysięcy bezrobotnych we Włoszech

Rzym. PAT. Według oficjalnych danych, liczba bezrobotnych wzrosła w sierpniu o 53,736, dochodząc do około 700.000.

Znowu katastrofa samolotowa.

Sztokholm. PAT. W pobliżu Joenkoping podczas dokonywania zdjęć kartograficznych i fotograficznych z aeroplanu, samolot spadł na ziemię, przyczem cała obsada, złożona z 4 osób, zginęła. W pośród zabitych znajduje się jeden inżynier szwedzki i dwóch niemieckich.

Słynna stygmatyczka z Konnersreuth przeniosła się do domu biskupiego.

Wiedeń. PAT. Dzienniki wiedeńskie donoszą z Monachjum, że Teresa Neumann przeniosła się we wtorek bież. tygodnia z Konnersreuth do Spever. Biskup Speyer zaprosił Teresę Neumann, by zamieszkała w domu biskupim.

Bierny bilans handlowy w Ameryce.

Waszyngton. PAT. Poraz pierwszy od roku 1926 Stany Zjednoczone mają bierny bilans handlowy. W miesiącu sierpniu wywóz był o 1 milj. dolarów mniejszy od wwozu.

Na tem samem posiedzeniu Rada Ligi rozpatrywać będzie kwestję powołania do życia Międzynarodowego Banku Kredytu Hipotecznego Rolnego zdecydowaną już na majowej sesji.

Liga Narodów nic nie dokonała dotychczas w dziedzinie gospodarczej.

Genewa. (PAT.) W drugiej komisji Zgromadzenia Ligi debatowano wczoraj na temat światowego kryzysu gospodarczego. Francuski minister handlu Rollin uzasadniał w przemówieniu progam gospodarczy przedstawiony w specjalnym memorjale komisji europejskiej w maju br. **Mówca wskazał na brak faktycznych wyników dotychczasowej działalności Ligi Narodów w dziedzinie gospodarczej** i wymienił kilka środków, których natychmiastowe zastosowanie wymaga mu się konieczne.

TELEGRAMY.

Konferencja marszałka sejmu z premjerem.

Warszawa. PAT. P. prezes Rady ministrów Prystor odbył w dniu wczorajszym konferencję z marszałkiem sejmu Świtalskim.

Nad usprawnieniem komunikacji międzynarodowej radzić będą w Berlinie.

Warszawa. PAT. W czasie od 21 do 29 września odbędą się w Berlinie doroczne posiedzenia komisji międzynarodowej zw. kolejowych, mającej na celu usprawnienie komunikacji międzynarodowej. Z ramienia min. komunikacji we wspomnianych obradach weźmie udział inż. Ceceniowski oraz radcowie Owczarek i Kaczmarkiewicz.

Książę Luxemburgu przybył z małżonką na polowanie do Małopolski.

Warszawa. PAT. Książęca para Luxemburska przyjechała do Osmolody, pow. Dolina, w dniu 13 września i poluje obok granicy czechosłowackiej na Parentkach. Pobyt gości potrwa tydzień, poczem wyjeżdżają do Czechosłowacji.

Wyrok na sabotażystów ukraińskich.

Lwów. PAT. Wczoraj późnym wieczorem zakończył się **proces przeciwko 8 oskarżonym o sabotaż Ukraińcom.** Akt oskarżenia zarzucał im zdradę główną oraz zakłócenie spokoju publicznego. **Sąd uwolnił oskarżonych od zarzutu zdrady głównej,** zasądzając 5 oskarżonych za zakłócenie spokoju publicznego, jednego na 9 miesięcy ciężkiego więzienia, zaś 4 oskarżonych na karę po 8 miesięcy więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego tak, że **wszyscy natychmiast wypuszczeni zostali na wolność.** 3 oskarżonych uwolniono.

Jak mieszkańcy Sokolnik uczcili „święto pracy".

Lwów. PAT. W dniu wczorajszym gmina Sokolniki pod Lwowem urządziła święto pracy, w czasie którego wybudowano w ciągu jednego dnia szutrowaną drogę na przestrzeni 3 klm. Cała ludność wsi w liczbie około 2000 ludzi oraz 250 furmanek brała udział w tej akcji. W czasie pracy do wsi przybył wojewoda lwowski dr. Rożniecki, wyrażając pracującym uznanie. Święto pracy zakończone zostało postawieniem krzyża pamiątkowego na drodze wjazdowej do gminy.

Śmierć w ukropie.

Łódź. PAT. „Republika" donosi o strasznym wypadku w żydowskiej łaźni rytualnej. Właściciel tej łaźni Inberg wpadł do kotła, napełnionego wrzącą wodą. Nikt nie zauważył tego wypadku i dopiero po kilku godzinach odnaleziono na dnie kotła zwłoki.

Ohydne morderstwo w Bydgoszczy.

Bydgoszcz. (PAT.) Dnia 15 bm. o godzinie 9 wieczorem właściciel domu nr. 17 przy ulicy Świętojańskiej doniósł policji, iż mieszkanka jego domu **56-letnia Emilja Mülbrand od niedzieli nie opuściła domu ani też nie odpowiada na stukanie do drzwi.** Po wyważeniu drzwi w obecności przedstawiciela policji znaleziono Mülbrandową w ohydny sposób **zamordowaną.** Wstępne śledztwo ustaliło, że mordu prawdopodobnie dokonał sublokator Mülbrandowej Władysław Ratajczak z zawodu stolarz. Ratajczaka widziano w niedzielę, gdy wychodził z domu z dużym tłomokiem w ręku. Za mordercą rozpisano listy gończe.

Krwią własną i trupami znaczą ślady uciekinierzy z Rosji.

Łuck. PAT. W okolicy Chutoru Monastyrskiego w pobliżu Korca usiłowało przekroczyć granicę z Rosji do Polski 15 osób, w tem jedna kobieta. uzbrojonych w karabiny. Gdy uciekinierzy zbliżyli się do granicy, znajdujący się w pobliżu sowiecki posterunek straży granicznej począł zbiegów ostrzeliwać, na co ci odpowiedzieli również strzałami. Z pośród uchodźców zabito 3 osoby, w tej liczbie kobietę. Pozostałych 12 osób przeszło na stronę polską i oddało straży K. O. P. siedem karabinów i około 300 nabojów. Kule karabinowe straży sowieckiej padały na stronę polską.

Hrabia przywodzi bandom hitlerowskim w pogromie żydów.

Berlin. Śledztwo w sprawie pogromu żydów w zachodniej dzielnicy Berlina w dniu żydowskiego nowego roku wykazało, że kierownikiem akcji tej był hrabia Helldorf, najbardziej wpływowy po Göbelsie przywódca narodowych socjalistów w Berlinie.

Podczas demolowania żydowskich kawiarń Helldorf przejeżdżał samochodem wzdłuż Kurfürstendamm, odbierając raporty i wydając polecenia. Natychmiast po pogromie Helldorf zniknął z Berlina i pozostaje nieuchwytny.

Rozprawa sądowa przeciw hitlerowcom, schwytanym na gorącym uczynku w czasie pogromu odbędzie się dziś, w sobotę. Dostęp do sądu będzie zamknięty silnemi kordonami policji celem zapobieżenia ewentualnej próbie odbicia uwięzionych.

Bank niemiecki pod kontrolą rządu.

Berlin. PAT. Ogłoszony przez wczorajszy „Frankfurter Ztg." tekst paragrafu 3 projektu dekretu, który m. in. przewiduje powołanie specjalnego komisarza Banku Rzeszy dla kontroli nad bankowością niemiecką, wywołał w tutejszych kołach finansowych wielką sensację. — Kompetencje komisarza Banku Rzeszy par. 3 projektu określać ma m. in. następująco: Komisarz Banku Rzeszy ma za zadanie stale informować się o położeniu bankowości niemieckiej i stanie niemieckiej gospodarki kredytowej, — zwłaszcza jej stosunków z zagranicą oraz wpływach na prowadzenie interesów zgodnie z potrzebami ogólnemi gospodarki niemieckiej. Komisarz Banku Rzeszy jest upoważniony do żądania od osób, mieszkających lub prowadzących interesy w Rzeszy niemieckiej, udzielania danych o stanie ich zobowiązań płatniczych i wartościowych wobec osób, które mieszkają lub prowadzą interesy zagranicą lub w Zagłębiu Saary, do żądania od banków i ich organów informacyj, dotyczących płynności kapitałów Banku, jego zobowiązań, udzielanych kredytów itd., do wglądania w księgi i korespondencje. Do wykonywania swoich obowiązków komisarz Banku Rzeszy może zmusić właścicieli lub naczelnych dyrektorów banków przez nakładanie na nich pieniężnych kar do wysokości 100 marek.

Szczęśliwa Francja!

Paryż. PAT. Na posiedzeniu rady ministrów premjer Laval przedstawił sprawę zbliżającej się wizyty francuskich ministrów w Berlinie. Minister Briand zobrazował prace, dokonane w Genewie, wreszcie minister Pietris oznajmił, że budżet na rok przyszły będzie złożony w odpowiednim czasie w dotychczasowej formie w komisji finansowej Izby. Minister dodał, że **dochody z podatków w miesiącu sierpniu wynosiły o 44 milj. więcej, w okresie zaś 5-ciu pierwszych miesięcy roku budżetowego o 200 milj. więcej od przewidywań budżetowych.**

Szwajcarja nie chce przedłużyć umowy handlowej z Niemcami.

Berlin. PAT. Według doniesień prasy, minister spraw zagranicznych Curtius odbył wczoraj w Genewie rozmowę z prezesem szwajcarskiej rady związkowej Mottą, który przy tej sposobności oświadczył, że Szwajcarja zamierza wypowiedzieć swą umowę handlową z Niemcami.

Opozycja angielska przypuściła atak na rząd.

Londyn. PAT. Na posiedzeniu Izby Gmin opozycja partji pracy wystąpiła z ofenzywą przeciwko rządowi koalicyjnemu poraz pierwszy od chwili, w której stanął on przed parlamentem. Opozycja wystosowała liczne zapytania pod adresem rządu, uwydatniając w nich fakt, że propozycje rządu rozkładają nie równomiernie przewidziane świadczenia, oraz zaznaczyła dwukrotnie, że Snowden mógł podjąć zarządzenia przeciwko ucieczce z kraju walut zagranicznych. Zarządzeń tych jednak nie podjął.

Kto wygrał?

7-my dzień ciągnienia.

I. ciągnienie.

Zł. 10.000 na nr.: 183062.

Zł. 3.000 na n-ry: 20886 21045

Zł. 2.000 na n-ry: 47430 53961 129449 141884 181661.

Zł. 1.000 na n-ry: 69063 12672 16349 54802 81799 83438 94576 105624 110234 116015 130464 140549 153126 160108 171856 188486 193631 199313

Zł. 500 na n-ry: 10760 14219 143388 17585 21052 23571 28507 29005 30352 30833 33773 39728 41966 46435 54615 60020 63087 67178 69283 77322 81675 84593 92011 99530 105491 107425 109163 111803 111807 114905 120369 120593 120532 123329 123701 123869 133489 134300 137852 140228 143352 147495 147509 147923 148253 149145 156894 159499 165660 166608 169096 169259 169956 170083 173035 173618 173680 178002 181750 185691 187177 192772 194178 196345 197669 198173 198806 199583 200458 200522 207226 207334 208934 208957.

II. ciągnienie.

Zł. 10.000 na nr. 142371.

Zł. 5.000 na nry: 40335 112353 201900.

Zł. 3.000 na nr-y: 12679 110345 136733 193324

Zł. 2.000 na n-ry: 39752 67431 101365 131716 154449 200766

Zł. 1.000 na n-ry: 3465 6147 37115 74139 97906 107878 110904 123813 157598 162399 166783 174748.

Zł. 500 na n-ry: 958 1116 2166 3097 7891 7900 11267 12306 13418 16613 18606 20815 21343 25526 27869 34105 34313 34752 36719 37169 38171 39568 39741 43439 43881 45950 46125 46650 47358 47944 51401 58073 59520 60186 62869 69687 76518 83119 85351 86549 95513 99445 103609 105847 113393 116903 119007 121130 124618 124684 128027 129921 129955 130082 130593 131623 133862 133946 140521 143987 149192 151279 161931 164068 166258 167676 168004 168673 170256 172942 174142 179812 181056 181961 181969 183293 184598 184611 186007 186191 186714 187535 188433 188469 190549 194273 202426 203982 208893.

Cygańskie dziecko.

18) (Ciąg dalszy.)

O zmierzchu Stachowa, wziąwszy świtę, udała się do Marysi. Wielka była radość samotnicy, gdy zobaczyła babę, zbliżającą się do chaty. Stachowa zbliżyła się i ująwszy Marysię za rękę, zaprowadziła ją coprędzej do domu.

— Słuchaj-no — rzekła — nie bądź głupia! Tomko się z tobą ożeni, bo ginie bez ciebie biedne chłopczysko... Zaraz tu przyjdzie, tylko co go nie widać. Jużcić przy mnie oczyma ciebie nie zje; puść go do chaty, niech już pogada z tobą...

— Marysia zarumieniła się, jakby ją kto krwią oblał.

— Ach, ja nieszczęśliwa — zawołała — a cóż ludzie powiedzą?

— co gadać mają, kiedy ja tu! — ofuknęła ją baba. — Ja cię do złego nie prowadzę, słuchaj mnie tylko, a wszystko dobrze będzie. — Położyła palec na ustach, a już tętent siwego dał się słyszeć. Marysia nie wiedziała co począć, rzuciła się ku drzwiom, ale baba posadziła ją na ławie i otworzyła drzwi nieco. Tomko wpadł jak piorun. Wpadł i wprost do dziewczyny, chwytając ją za ręce.

— Marysiu, serdeczna Marysiu! nie uciekaj! — rzekł zadyszany. — Nie bój się, tyś mi milsza nad życie! Choć chwilkę pozwól pobyć z tobą, gołąbku mój! A jak każesz, to pójdę.

Baba uśmiechała się, Marysia zdawała się tracić przytomność i powiodła ręką po czole.

— A to nie gubcież mnie! — odezwała się drżąca, wyrywając się od niego. — Kiedy wam miła, jak mówicie, nie trujcież mi życia.

— Ja! jabym za ciebie w ogień skoczył!

— O, nie mówcie słów takich, nie mówcie, bo im nie wierzę. Wy się ożenić ze mną nie możecie, na co daremnie gubić sierotę.

Tomko patrzał wciąż w czarne jej oczy i pałał cały.

— Słuchaj — rzekł — na co tu długo się opierać? Jeśli mi nie pozwolą rodzice, ja z tobą na kraj świata ucieknę.

— Nie — odparła Marysia żywszym i śmielszym głosem. — Nie chcę przekleństw na głowę moją: porzućcie mnie, porzućcie! Stara słuchała i brew się jej namarszczyła a usta zacięły.

Tomko załamał ręce zdziwiony.

— Inaczej mów — odparł. — Ty chyba nie masz serca dla mnie, Marysiu.

Dziewczę odwróciło się do niego z uśmiechem:

— Dlaczegóżbym serca do was nie miała? Wyście do mnie pierwsi przemówili dobrem słowem. I gdyby nie strach rodziców waszych, a ... — nie dokończyła.

Tomko znów pochwycił ją za ręce i począł całować, ale stara, której na myśl przyszło, że powinna stać po stronie sieroty, odciągnęła go od niej.

— Porzuć — rzekła — porzuć! Ot, siadaj na ławie, i rozmówcie się po ludzku.

— Usiądź — prosił Tomko — mnie pozwólcie zdaleka by choć popatrzeć.

Marysia, której smutno się zrobiło na sercu, podparła się na ręku i rzewnie się rozpłakała. Chłopiec tknięty tem boleśnie, odsunął się do progu i stanął jak wryty.

— Ej, dzieciaki, dzieciaki! — zawołała Stachowa. — Cobyście mieli czasu użyć, pogadać ślicznie, to oboje dąsy jakieś stroją! Chcecie się żenić, czego tu płakać? Weselcie się dzieciaki!

— Nie wesele mnie w głowie! — odparła Marysia. — Mnie tak strasznie! tak strasznie! Od czasu, jak przestąpił próg mojej chaty, głowę tracę...

— Marysienko! — odezwał się Tomko — klnę ci się na Boga, że się bać nie masz czego... Ja twój, zrobię co każesz, byleś mnie nie odpędzała.

— Co mam o tem mówić — odpowiedziała Marysia — a rodzice? a wasi? a nuż się dowiedzą! Jutro was ześlą daleko a mnie ludzie osromocą, i zginąć przyjdzie marnie...

Trudno było odjąć obawę sierocie. Rozmowa nie szła, więc baba kiwnęła na Tomka, chłopak westchnął i pójść musiał. Stachowa aż się za głowę chwyciła, zobaczywszy że w chwili właśnie, gdy Tomko z chaty się wymknął, wóz Marcina, sąsiada Choińskich, przesunął się koło cmentarza. Marcin dobrze jej był znany, bo świeżo chodziła pilnować jego chorej żony. Chciała go Stachowa dognać i uprosić o milczenie, ale gdzie starym nogom zdążyć za młodemi końmi.

Tymczasem Marcin, wracając ze Stawiska, zaraz stanął przy chacie Stoińskiego, bo mu niezmiernie pilno było ze złą nowiną. Stary szlachcic siedział na p... fajkę paląc.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Kronika bieżąca

Sobota 19 Września

Św. Januarjusza męczennika.
Św. Trofyma, męczennika.
Św. Teodora, bisk.
Św. Marji z Cerrelione.

Kalendarz słowiański: Krzepimir.

Jutro, niedziela 19 września: Św. Eustachego, męczennika. Św. Fausty, dziewicy.

*

	Wschód	Zachód
Słońca	o godz. 5,39;	o godz. 18,08.
Księżyca	o godz. 15,34;	o godz. 21,44.

*

W Puzzuoli w Kampanji uroczystość **św. Januarjusza, męczennika,** biskupa Bonawentu. Festusa, diakona jego i Dezyderego, lektora, potem św. Sorjusza, diakona Kościoła w Miseno, Probulusa, diakona w Puzzuoli, oraz św. Eutychjusza i Akucjusza, których męczeństwo po długiem więzieniu ścięto za cesarza Dyoklecjana. Ciało św. Januarjusza przeniesiono do Neapolu i złożono z czcią wielką w kościele katedralnym; tam przechowują krew św. męczennika, która za każdym razem staje się na nowo płynną i burzy się, gdy zbliżoną zostaje do głowy Świętego.

Męczeństwo **św. Trofyma, Sabacjusza i Dorymedona** za cesarza Probusa. Z nich biczowano Sabacjusza na rozkaz prezesa Attyka w Antyochji tak długo, aż ducha wyzionął. Trofyma wysłał starosta Perenjusz do Synnady, gdzie po wielu męczarniach razem z senatorem Dorymedonem zakończył swą walkę pod mieczem kata.

W Kanterbury uroczystość **św. Teodora, biskupa,** który wysłany przez papieża Witaljana do Angiji, promieniał daleko cnotą i uczonością.

W Barcelonie w Hiszpanji uroczystość **św. Marji z Correllione,** dziewicy z zakonu Mercedarjanek, zwanej dla szybkiej pomocy, udzielanej wzywającej jej „Marją od Wspomożenia".

Nie należy zwlekać z odnowieniem przedpłaty!

Przypominamy odnowienie przedpłaty na „Katolika" **na miesiąc październik lub też na cały czwarty kwartał.** Przedpłatę przyjmują wszyscy listowi do 25 września, wszystkie urzędy pocztowe oraz wszyscy nasi agenci. **Nie należy zwlekać, aby nie było przerwy w dostarczaniu gazety.**

Wszyscy dotychczasowi czytelnicy nietylko sami powinni pamiętać o odnowieniu przedpłaty, lecz nadto mają obowiązek zjednywać naszych abonentów „Katolika", najpopularniejszej i najtańszej gazety na Śląsku. Pamiętać powinni, że przez rozpowszechnianie „Katolika" szerzy się wśród ludu zdrowa oświata katolicka i polska. Tak było dawniej, tak jest teraz a także pozostanie w przyszłości. **„Katolik" wierzy swojej wieloletniej tradycji, pracować będzie z ludem dla ludu nad jego uświadomieniem w duchu szczerze katolickim.**

„Katolik" broni wszystkie warstwy naszego społeczeństwa, a więc: rolników, hutników, rzemieślników, kupców, inwalidów itd. itd. i **dokłada wszystkich starań, by wszystkim służyć dobrze ku zupełnemu zadowoleniu.** Ile wysiłku i pracy położono w tym kierunku w ciągu długich lat istnienia „Katolika", najlepiej wiedzą nasi długoletni czytelnicy, którzy niejednokrotnie złożyli dowód przywiązania do „Katolika".

Jesteśmy przekonani, że tem przywiązaniem nas darzyć będą także w przyszłości **przez zapisywanie „Katolika" i zjednywanie nowych przedpłacicieli.** Obecnie, wobec zbliżającej się zimy, nadarza się najlepsza sposobność agitacji za „Katolikiem". **Upraszamy wszystkich naszych czytelników, przyjaciół i zwolenników, by każdy z nich zdobył na nowy mies. ewent. nowy kwartał przynajmniej jednego nowego abonenta.** Wszyscy do pracy z „Katolikiem" i dla „Katolika"!

Listy naszych Czytelników.

Wspaniały przebieg uroczystości poświęcenia sztandaru Towarzystwa Polek

Siemianowice w Katowickiem. W ubiegłą niedzielę obchodziło miejscowe Tow. Polek nadzwyczajną uroczystość poświęcenia sztandaru w V. rocznicę istnienia miejscowej organizacji. Uroczystość ta zgromadziła mimo niepewnej pogody bardzo liczne delegacje bratnich związków i towarzystw miejscowych oraz zamiejscowych. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w kościele św. Krzyża, na którem przed poświęceniem sztandaru przemówił w gorących słowach ks. wikary Skudrzyk. Aktu poświęcenia dokonał w obecności chrzestnych ks. wikary Cichy. Miejsce przed wielkim ołtarzem zajęło 14 delegacyj sztandarowych oraz chrzestnych. Po nabożeństwie udano się pochodem przy dźwiękach orkiestry marynarskiej pod pomnik powstańczy, u stóp którego po przemówieniu p. Klimkowej, poświęcono pamięci poległych za wolność Śląska najlepszych jego synów złożyła przewodnicząca p. Wesołowska wieniec, poczem ruszono na salę „Belwederu" gustownie udekorowaną na skromny wspólny obiad. W tym samym czasie wydano z ramienia towarzystwa 1.300 obiadów bezpłatnych dla miejscowych bezrobotnych w kuchni ubogich. Po obiedzie powitała przewodnicząca przedstawiciela p. wojewody ks. Jędrysika, przedstawiciela władzy powiatowej p. dr. Gawlasa, przedstawicielki władz związkowych pp. Bramowską i dr. Kujawską, miejscowe duchowieństwo oraz bratnie organizacje. Następnie przemówił do zebranych ks. Jędrysik, uczestnik powstań śląskich, zachęcając w gorących słowach do pielęgnowania szczytnych haseł wyrytych na codopiero poświęconym sztandarze na chwałę Boga i dla dobra ojczyzny. Słowom złotoustego kapłana przysłuchiwali się obecni z wielkiem zainteresowaniem. Po przemówieniu ks. Jedrysika zabrała głos sędzina senatorka p. Bramowska, zalecając pielęgnowanie cnoty i miłości w życiu rodzinnem i organizacyjnem. Pod koniec swego przemówienia podziękowała p. Bramowska jako przewodnicząca zarządu głównego przewodniczącym miejscowego koła za ofiarną dla dobra organizacji pracę. Po tych przemówieniach nastąpiło uroczyste wbijanie gwoździ pamiątkowych w liczbie 21 przez przedstawicieli organizacyj i chrzestnych, przyczem wygłaszano okolicznościowe przemówienia, z których przemówienie p. Klimkowej na szczególną zasługuje uwagę, ponieważ znana w ruchu kobiecym działaczka wskazała na konieczność wychowywania takich pokoleń, które zawsze gotowe będą do największych ofiar w obronie wiary i Ojczyzny. Po zakończeniu wbijania gwoździ oddała p. przewodnicząca po stosownem przemówieniu sztandar w ręce chorążych. Po oficjalnej części uroczystości odbyła się skromna zabawa w bardzo miłym nastroju. Cała uroczystość wywarła na obecnych bardzo miłe wrażenie, za co aranżerkom a szczególnie p. przewodniczącej podziękować należy.

Zarząd Tow. Polek w Siemianowicach dziękuje na tej drodze wszystkim, którzy się w jakikolwiek sposób do uświetnienia uroczystości poświęcenia sztandaru przyczynili. staropolskiem „Bóg zapłać!" **Uczestniczka.**

*

Zlot młodzieży.

Murcki w Pszczyńskiem. Dnia 13-go września odbył się w Murckach zlot młodzieży polskiej męskiej okręgu katowickiego przy licznym udziale druhów. O godz. 9 miejscowy proboszcz ks. Matejczyk dokonał poświęcenia nowowybudowanego ogniska, przeznaczonego dla miejscowego S. M. P., poczem wszyscy udali się pochodem na nabożeństwo do parafjalnego kościoła. Po nabożeństwie odbyła się defilada a o godz. 13 zawody piłki nożnej i palantu na boisku tow. sportowego, zaś w nowowybudowanem ognisku rozgrywki szachowe dla sympatyków szach. Z boiska udali się druhowie pochodem na akademję, gdzie ks. prof. Graniczny, patron okręgowy, wygłosił przemówienie oraz nastąpiło rozdanie dyplomów dla zawodników, poczem zaczęła się zabawa taneczna. Zlot ten, który mimo nader niesprzyjającej pogody tak wspaniale się udał, świadczy o tem, że stowarzyszenia nasze są dobrze zorganizowane, że panuje tam karność, niezbędna w życiu młodzieży.

Uczestnik.

czniów, a z faktycznie uczącymi się uczniami odnośnie i prawnymi przedstawicielami zawarcia kontraktu nauki i poddawania ich egzaminowi czeladniczemu. Potem domagają się, aby prace powierzano jedynie takim pracodawcom, którzy pracę wykonywują solidnie, rzetelnie i uczciwie i wypełniają warunki ustawodawstwa ubezpieczeniowego, ochrony życia i zdrowia oraz umów zbiorowych i płacy robotnikom. Dalej, aby zleceniodawcom zakazano powierzania prac w akordach pozornych przez firmy swym podmajstrzym, przez co oszukuje się robotników w pracy i płacy. Od władz gminnych i rządowych domagają się ubezpieczenia bezrobotnych w kasach chorych, w ubezpieczeniu na starość i niemoc, oraz na wypadek bezrobocia na swój koszt, oraz udzielania bezrobotnym wsparć przez cały rok bez względu na to, czy przepisy 20 tygodni w roku przepracowali lub nie. Najlepszym lekarstwem na zwalczanie nędzy mieszkaniowej i bezrobocia to praca. W celu jej uruchomienia domagają się długoterminowych i tanich kredytów na budowę mieszkań i zatrudniania przy nich bezrobotnych. Po kilku pomniejszych rezolucjach wiec zakończono. Obecni reprezentowali ogółem 3570 pracowników budowlanych.

Wynik jednodniowej zbiórki ulicznej.

Katowice. Zbiórka uliczna urządzona w Katowicach w niedzielę 13 września rb. na rzecz niesienia pomocy bezrobotnym przyniosła kwotę 493,08 zł. Wszystkim ofiarodawcom, jak również paniom i panom, którzy bezinteresownie poświęcili się kweście Miejski Komitet pomocy bezrobotnym za naszem pośrednictwem składa serdeczne podziękowanie.

Z działalności Z. O. K. Z.

Katowice. W dniu 9 września br. w lokalu „Strzechy Górniczej" odbyło się zwyczajne zebranie koła miejscowego Z. O. K. Z. Zebranie zagaił prezes koła p. K nowski, podając równocześnie do wiadomości o śmierci członka rady naczelnej i zarządu głównego Z. O. K. Z. ś. p. Wincentego Zenktelera, oraz ś. p. Ligonia, których pamięć zebrani uczcili przez powstanie. Referat na temat „kwestja mieszczańska a Z. O. K. Z." wygłosił p. prof. Jasiński. Szeroko ujęty i bardzo interesujący referat wywołał ożywioną dyskusję. W wolnych wnioskach, nawiązując do wypowiedzenia umowy lekarzom przez kasę chorych, zgłoszono i przyjęto jednogłośnie następującą rezolucję: „W związku z ogólną redukcją wszystkich lekarzy kas chorych, zgromadzeni na miesięcznem zebraniu członkowie Z. O. K. Z koła miejscowego w Katowicach proszą miarodajne czynniki, by przy ponownem angażowaniu przyjmowały lekarzy Polaków zwłaszcza tych, którzy mają dla Śląska zasługi wzgl. biorą czynny udział w życiu narodowo-społecznem."

Zebranie zarządu okręgu śląskiego Z. O. K. Z.

Katowice. Dnia 8 września rb. w lokalu związku w Katowicach odbyło się zebranie zarządu okręgowego Związku Obrony Kresów Zachodnich. Obradom przewodniczył prezes dr. I. Nowak z Król. Huty. Na zebraniu kierownik okręgu śląskiego dr. Kudlicki referował sprawę akcji kolonij letnich, oraz bieżące sprawy organizacyjne i gospodarcze. M. in. zebranie powzięło decyzję odnośnie rozwinięcia prac przygotowawczych do zorganizowania „Miesiąca Śląska", który wzorem „Miesiąca Pomorza" z roku ubiegłego odbędzie się na obszarze całego państwa w listopadzie rb.

„Gwiazda Syberji" na rzecz bezrobotnych.

Katowice. Sekcja teatralna przy Stowarzyszeniu Młodz. Polskiej męskiej Katowice-katedra, urządza w niedzielę, dnia 20 września rb. punktualnie o godz. 7.30 wieczorem w sali Domu Związkowego przy ul. Kilińskiego przedstawienie teatralne, z którego czysty całkowity

Województwo śląskie.

*** Orzeczenie trybunału rozjemczego w sprawie pobytu po drugiej stronie granicy na kartę cyrkulacyjną.** Niedawno trybunał rozjemczy rozpatrywał sprawę pobytu posiadaczy kart cyrkulacyjnych po drugiej stronie granicy. Ostatecznie uchwalono, iż pobyt taki może być nieograniczony, jednakże zależeć to będzie od okoliczności i powodów, z jakich dany posiadacz karty znajduje się po drugiej stronie. Jak trybunał orzekł, nie mają władze policyjne prawa decydować o tem, jak długo ktoś może przebywać na kartę cyrkulacyjną za granicą. Celem uniknięcia nadużyć będzie stosowane postępowanie, które przewiduje konwencja genewska.

*** Z wystawy morskiej w Katowicach.** Na wystawie morskiej w Katowicach odbywają się codziennie w godzinach od 16 do 18 koncerty orkiestr, które uprzyjemniają pobyt zwiedzającym wystawę.

W piątek, dnia 18 bm. o godzinie 11 przed południem organizatorzy wystawy morskiej w Katowicach, projektują urządzić wycieczkę prasową na wystawę — celem szczegółowego objaśnienia dziennikarzy z działami pokazu, oraz poszczególnymi wystawionymi eksponatami.

*** Apel do maturzystów.** Młodzież, przybywająca na studja uniwersyteckie, walczy z wielkiemi trudnościami. Nie znając nikogo, szuka daremnie porady, w jaki sposób należy załatwiać, czy to formalności wpisowe, czy to sprawy związane z mieszkaniem i życiem, nie orjentuje się wreszcie w ideowych prądach akademickich. Chcąc przyjść z jak najszerszą pomocą ogółowi młodzieży, mającej zamiar studjować **na uniwersytecie poznańskim,** stow. katol. młodz. akad. „Odrodzenie" udziela jak najchętniej informacyj. Poznań, Plac Nowomiejski 5, I wejście, dom ogrodowy. Codziennie od godz. 12—13.

*** Sprawa zarobków robotników leśnych.** W sprawie obniżki zarobków o 15 proc., jaką zażądali pracodawcy, komisja rozjemcza orzekła, że zarobki obowiązują z dniem 1 września 1931 następująco: **w pasie I.** Lubliniec — Tarnowskie Góry): od 16 lat na godzinę 20 groszy, od 16—18 lat 32 grosze, powyżej 18 lat 41 gr. **w pasie II.** (Pszczyna — Rybnik): od 16 lat na godzinę 22 gr., od 16—18 lat 35 gr., powyżej 18 lat 45 gr. Powyższe stawki obowiązują do 30 listopada 1931 i mogą być wypowiedziane 14 dni przed upływem terminu. Wobec tego w najbliższym czasie należy się spodziewać nowej walki zarobkowej w leśnictwie.

Z Katowickiego

Uchwały budowlarzy.

Katowice. Dnia 13 bm. odbył się wiec budowlarzy. Po referacie otworzono dyskusję i przyjęto kilka rezolucyj, w których budowlarze domagają się rozstrzygnięcia sporu o zarobki, dalej przyspieszenie rozstrzygnięcia innych niezałatwionych sporów z umowy zbiorowej przez komisję pojednawczą i arbitrażową. Budowlarze domagają się zakazu pracy podwójnej murarzy i cieśli górniczych i hutniczych, oraz skrócenia pracy z 8 na 6 godzin dziennie z wyrównaniem zarobków za 8 godzin; zakazu nadprodukcji uczni, przyjmowania nowych u-

dochód przeznacza zarząd Stow. na rzecz bezrobotnych Towarzystwu dobroczynności „Caritas“. Odegrany zostanie przepiękny i wzruszający dramat w 4 aktach p. t. „Gwiazda Syberji“ oraz arcywesoła, jednoaktowa komedyjka. Zarząd Stowarzyszenia apeluje jak najgoręcej do wszystkich obywateli miasta Katowic, młodzieży i dzieci o poparcie naszej akcji niesienia pomocy biednym, pozostającym bez pracy, współbraciom.

Zbiórka odzieży i bielizny dla bezrobotnych.

Katowice. Masz zbędną odzież i bieliznę? Oddaj ją dla bezrobotnych. Zbiórka trwa tylko jeszcze do 20 września rb. Ofiary przyjmuje się w azylu dla bezdomnych w Katowicach-Załężu ul. ks. Pośpiecha 14, albo odbiera wprost z domu ofiarodawcy po uwiadomieniu telefonicznem pod nr. 637.

Wypadł z tramwaju.

Katowice. Na linji tramwajowej Katowice — Król. Huta wypadł z tramwaju pewien mężczyzna; wpadł do rowu przydrożnego i zwichnął sobie rękę. Tym samym tramwajem został przewieziony do Król. Huty, gdzie został oddany w opiekę lekarzowi.

Obława policyjna.

Katowice. W czasie ostatniej obławy policyjnej na terenie miasta przytrzymano 38 osobników, w tem 14 przestępców poszukiwanych przez sądy.

Najechanie furmanką.

Katowice. Dnia 16 bm. o godz. 16,45 na narożniku ulic Francuskiej i Marjackiej w Katowicach woźnica Józef Partias z Ligoty, najechał parokonną furmanką na kupca Kurta Bittnera z Bielska, który uderzony dyszlem furmanki, upadł na bruk i doznał złamania prawego ramienia i ogólnych obrażeń ciała. Okaleczonego odstawiono do szpitala Elżbietanek w Katowicach, gdzie pozostał pod opieką lekarską. Winę ponosi woźnica wskutek szybkiej i nieprzepisowej jazdy.

Samobójstwo.

Katowice. Dnia 16 bm. w godzinach rannych w czasie uprzątania biur adwokata Z. K. w Katowicach uprzątaczka Julja Neumann, lat 39 licząca, stanu wolnego, pozbawiła się życia przez zatrucie gazem świetlnym. Zwłoki odstawiono do kostnicy szpitala miejskiego w Katowicach! Powodem targnięcia się na własne życie był rozstrój nerwowy.

Kradzież roweru.

Roździeń - Szopienice w Katowick. Dnia 16 bm. o godz. 18-ej skradziono z korytarza domu przy ul. M. Piłsudskiego 44 w Roździeniu na szkodę Juljusza Nowaka z Mysłowic rower męski marki „Ideal“ nr. 33354 wartości około 220 złotych.

Zderzenie samochodów.

Siemianowice w Katowickiem. Dnia 16 bm. o godz. 9,20 u wylotu ulic Sienkiewicza i Placu Skargi w Siemianowicach autobus Śląskiej Linji Autobusowej nr. 9911, prowadzony przez szofera Emila Drobieca z Imielina, zderzył się z samochodem półciężarowym Śl. 11181 firmy P. Hoffmann z Katowic. Wskutek wypadku uszkodzony został przy samochodzie wachlarz i przednia oś. Wypadków w ludziach nie było. Dochodzenia celem ustalenia, kto ponosi winę w wypadku w toku.

Znalezienie zwłok topielca.

Michałkowice w Katowickiem. Dnia 16 bm. o godz. 13 wyłowiono ze stawu przy kopalni „Maks“ w Michałkowicach zwłoki 68-letniego inwalidę Pawła Regułę, zamieszkałego w Bańgowie przy ul. Bratniej 21. Zwłoki odstawiono do kostnicy cmentarnej w Michałkowicach. W toku dochodzeń ustalono, iż wymieniony chorował przez dłuższy okres czasu na ból głowy i serca a ostatnio zdradzał objawy choroby umysłowej i prawdopodobnie w chwilowem zaburzeniu umysłowemu, rzucił się do stawu i utopił się.

Z Król. Huty

Poświęcenie szkoły.

Król. Huta. Dyrekcja Miejskiego Instytutu Kształcenia Handlowego w Król. Hucie zaprasza absolwentów tut. gimnazjum handlowego i szkoły handlowej do wzięcia udziału w uroczystości poświęcenia nowego gmachu szkolnego w niedzielę 20 bm. o godz. 8,30 rano.

Hitlerowcy obsadzają granicę śląską.

Racibórz, 18 września.

W ostatnim czasie hitlerowcy okazują bardzo żywotną działalność nad granicą śląską. **Z Raciborza** donoszą, że hitlerowcy przystąpili do skoszarowania swoich bojówkarzy, trzymając ich w stałem pogotowiu. Między in. urządzono tego rodzaju koszary w dawnej składnicy mistrza stolarskiego Pluschkego w Raciborzu na Bronkach, gdzie znajduje się obecnie pomieszczenie dla bojowców hitlerowskich na 30 osób.

Bojówkarze hitlerowscy są dobrze uzbrojeni i jest ich stosunkowo dość dużo. Przeprowadzają oni systematycznie ćwiczenia wojskowe, a nawet ćwiczenia w strzelaniu; te ostatnie odbywają się na strzelnicy **w Starej Wsi.** Ostatnio odbywały się również ćwiczenia kolarskich bojówek hitlerowskich. Ćwiczenia te były nawet powodem zaalarmowania policji, która na strzelnicy w Starej Wsi przeprowadziła rewizję wśród hitlerowców. Jednakowoż akcja policyjna jest bezsilna, albowiem hitlerowcy nazywają swe ćwiczenia wojskowe zawodami sportowemi.

Rewizja, zarządzona przez policję na strzelnicy w Starej Wsi jest posunięciem mało zrozumiałem, skoro policja, wiedząc o skoszarowaniu hitlerowców, do tej pory temu nie przeszkodziła.

Z Śląska Opolskiego.

Z Gliwickiego.

Na moście Hindenburga w **Gliwicach** wydarzył się straszny wypadek motocyklowy. Robotnik Paweł Mańka z Zabrza oraz jego towarzysz szewc, Ryszard Dusza, jadąc na motocyklu, najechali na słup latarni. Obaj odnieśli ciężkie rany na głowach. Ciężko ranni, dłużej, niż pół godziny leżeli w kałuży krwi, nim karetka pogotowia odwiozła ich do szpitala. Stan ich jest beznadziejny.

*

Onegdajszej nocy strawił pożar wielki stóg słomy, własność gospodarza Muzykanta w **Zawadzie.** Tej samej nocy, niemal równocześnie spłonęły stodoły i zabudowania miejscowych gospodarzy Józefa Kapuścioka i Jana Cebuli. U gospodarza K. pastwą płomieni padły zapasy zboża, siana, słomy, drób i maszyny rolnicze. U gospodarza C. zaś spłonęło 100 centnarów zboża, drób i maszyny rolnicze. We wszystkich trzech wypadkach pożaru przypuszczają zbrodnię podpalenia.

Z Raciborskiego.

Emeryt Otawa z **Raciborza,** 70-letni staruszek, wychodząc z kościoła na ulicę, został przejechany przez samochód osobowy. Starzec zmarł nie odzyskawszy przytomności. Miał on przytępiony słuch, przeto nie słyszał zbliżającego się samochodu.

*

Towarzystwo młodzieży polsko-katolickiej w **Rudzie** urządziło w ubiegłą niedzielę t. zw. „żniwniak“ czyli „dożynki“ z udziałem młodzieży całego okręgu Dziergowice, obejmującego miejscowości Dziergowice, Ruda, Turze, Siedliska, Czyżki i inne. Niemcy, którzy patrzyli krzywem okiem na tę zabawę młodzieży polskiej, nasłali do lokalu p. Kuśki, gdzie zabawa się odbywała, swoich bojówkarzy. Nie odważyli się oni jednak wszcząć awantury. Popijali przez cały czas i dopiero, kiedy młodzież polska rozeszła się do domów, bojówkarze zaczęli wykrzykiwać i awanturować się w lokalu.

Z Opolskiego.

Przed kilku dniami w południe wielka trzygumnowa stodoła właściciela Kokota w **Popielowie** stanęła nagle w płomieniach. Ogień wybuchł odrazu na kilku miejscach i zniszczył wielkie zapasy niewymłóconego zboża, inne produkty rolnicze i liczne maszyny rolnicze. Stodoła spaliła się aż do murów a straże ogniowe zdołały tylko sąsiednie budynki przed ogniem zabezpieczyć. Pogorzelec poniósł bardzo wielkie straty. Przypuszcza się z całą pewnością podpalenie.

*

Mieszkańcy **Sławic** musieli dotychczas odbywać kilka kilometrów długą drogę do kościoła parafjalnego w Opolu. Ta uciążliwość skończyła się, gdyż dzięki własnej ofiarności zbudowali sławiczanie własny Dom Boży, który w ubiegłą niedzielę został konsekrowany przez Najprzew. ks. biskupa sufragana dr. Wojciecha z Wrocławia. Patronem nowej świątyni jest św. Jan Nepomucen.

Z Świętochłowickiego

Wynik wyborów do rady załogowej kopalni „Lithandra“.

Nowy Bytom w Świętochłowickiem. W dniach 11 i 12 bm. odbywały się wybory do rady zakładowej na kop. „Lithandra“. Na poszczególne listy padło głosów oraz przypadło mandatów: lista 1 Centr. Zw. Z. P. otrzymała 101 głosów, 1 mandat; lista 2 Centr. Zw. Górn. 134 gł., 1 mandat i 1 uzupełn.; lista 3 Christl. Gewerksch. 119 głos., 1 mand.; lista 4 Zw. Górn. Z. Z. P. 365 gł., 5 mand. i 1 uzup.; lista 5 Gen. Fed. Pracy 41 gł., 0 mandatów.

Zebranie miejscowego koła Z. O. K. Z.

Lipiny w Świętochłowickiem. Dnia 3 września rb. odbyło się tu miesięczne zebranie miejscowego koła Z. O. K. Z. pod przewodnictwem prezesa dr. Bobra. Zebranie załatwiło szereg spraw organizacyjnych, poczem odbył się referat inż. Litońskiego na temat „Eksport towarów polskich przez Gdynię“.

Zamknięcie szosy.

Brzeziny w Świętochłowickiem. Z dniem 14 września rb. została szosa Bytom — Będzin na odcinku od Michałkowic aż do myta mostu kolejowego w Brzezinach Śl. zamknięta dla wszelkiego ruchu kołowego aż do odwołania z powodu naprawy. Objazd odbywać się będzie od strony Brzezin Śl. w stronę Katowic przez Chorzów.

Z Pszczyńskiego

Rekolekcje i jubileusz pracy duszpasterskiej.

Orzesze w Pszczyńskiem. Nasza parafja obchodzi w dniu 4 października rb. rzadką uroczystość. Otóż w dniu tym obchodzi nasz Wiel. proboszcz, ks. dziekan i radca duchowny Józef Kulig 25-letni jubileusz miejscowy. Długi to okres czasu, który był dla ks. Jubilata bezustannem zmaganiem się z trudnościami. Do roku 1906 należało Orzesze do parafji woszczyckiej, poczem nastąpił podział i otrzymaliśmy pierwszego duszpasterza w osobie ks. Jubilata. Posiadaliśmy wprawdzie biedny kościółek na wzgórzu pod wezwaniem św. Wawrzyńca, lecz pozatem nic. Trzeba było odnowić i przyozdobić świątynię oraz zbudować probostwo. Dokonano wszystkiego dzięki hojnej ofiarności parafjan. Lecz wkrótce okazało się, że kościółek jest szczupły i trzeba pomyśleć o budowie nowej, obszerniejszej świątyni. Zamiarowi temu stanęła na przeszkodzie wojna i następujący po niej okres inflacyjny. Trzeba było nadal znosić niewygody, co miało jednak tę dobrą stronę, że mimo przesilenia gospodarczego przystąpiono do rozpoczęcia budowy nowego kościoła, który wykończono szczęśliwie i poświęcono. Walną zasługę około powstania tego kościoła ma właśnie ks. Jubilat, który zdołał pokonać wszystkie przeszkody i trudności finansowe. To też wdzięczność parafjan jest wielka i cała parafja gotuje się do godnego obchodu uroczystości jubileuszowej. Uroczystości poprzedzą rekolekcje, które trwać będą od 30 września do 4 październike. W sam dzień jubileuszu zostanie poświęcony boczny ołtarz św. Franciszka przez OO. Franciszkanów z Panewnika. Parafjanie życzą czcigodnemu ks. radcy, by w zdrowiu mógł pracować między nami jak najdłuższe lata na chwałę Bożą i dla zbawienia dusz naszych!

Nadzwyczajne walne zebranie koła Z. O. K. Z.

Łaziska Górne w Pszczyńskiem. Dnia 13 września rb. odbyło się tu nadzwyczajne walne zebranie miejscowego koła Z. O. K. Z., któremu przewodniczył prezes p. Krasoń. Na zebraniu odbyły się uzupełniające wybory do zarządu, przyczem jako nowy członek zarządu wybrany został p. Kalisz. W dalszym ciągu zebrania odbyła się dyskusja nad bieżącemi sprawami organizacyjnemi oraz nad sposobem niesienia pomocy bezrobotnym.

Sprawy robotnicze.

Delegacja robotników śląskich u ministra pracy.

Minister pracy i opieki społecznej, dr. St. Hubicki, przyjął w dniu 15 września delegacje robotników huty „Laury“ w Siemianowicach i kopalni srebra w Strzybnicy, które zabiegały o niezamykanie tych zakładów pracy, gdyż wpłynęłoby to na zwiększenie bezrobocia na Górnym Śląsku. Pan minister przyrzekł porozumieć się w tej sprawie z ministrem przemysłu i handlu.

Ustawa o godzinach pracy.

Ministerstwo pracy i opieki społecznej przystąpiło do opracowania noweli do ustawy o czasie pracy. Nowela ta umożliwi skracanie godzin pracy celem zatrudniania większej liczby robotników. W nowych przepisach znacznie zaostrzone zostaną kary za przekraczanie godzin pracy. Poza tem inspektoraty pracy otrzymają prawo nakładania kar administracyjnych na fabryki niestosujące się do przepisów.

Stan bezrobocia w Polsce.

Według obliczeń państwowych urzędów pośrednictwa pracy liczba bezrobotnych w Polsce zarejestrowanych w dniu 12 września br. wynosiła 251.489 osób, co w porównaniu ze stanem z przed tygodnia wykazuje dalszy nieznaczny spadek bezrobocia, a mianowicie o 58 osób.

Z Rybnickiego

Powiesił się.

Jejkowice w Rybnickiem. W stodole Wojaczka znaleziono powieszonego syna właściciela Władysława. Powodem samobójstwa były niesnaski rodzinne.

Z Tarnogórskiego

Koło akademików tarnogórzan.

Tarnowskie Góry. Dnia 12 bm. odbyło się walne zebranie K. A. T. Przewodniczył zebraniu p. starosta Korol, który przemówił do zebranych słowami okolicznościowemi. Na rok akademicki 1931-32 zatwierdzono zarząd tymczasowy w osobach: prezes kol. Piotr Liwowski, wiceprezes kol. Egbert Skowron, sekretarz kol. Bolesław Kubik, skarbnik kol. Józef Niedziela. Koło mianowało członków honorowych koła w osobach: p. starosta Korol, ks. prałat Lewek, p. dyrektor Grzybowski, p. dr. Hager, p. dr. Potyka. Następnie uchwalono regulamin koła oraz wybrano godło koła. Na zebraniu był obecny p. starosta Korol wraz z żoną oraz dyr. gimnazjum p. Grzybowski. Wieczorem odbyło się doroczne zebranie towarzyskie w „Hotelu pod lipami“. Zebranie zagaił prezes koła kol. Liwowski przemówieniem: „Historja i ideologja Koła Akademików Tarnogórzan“. Poczem prezes wręczył dyplomy członkom honorowym. Dłuższem przemówieniem odpowiedział ks. prałat Lewek. Zkolei zabrał głos p. dyrektor Grzybowski i kol. Bulka na temat: „Posłannictwo akademika na Śląsku“. Wśród śpiewów i ogólnego zadowolenia bawiono się w późną noc.

Czy jesteś członkiem Z. O. K. Z.?

Dział handlowy.

Giełda pieniężna w Warszawie

z dnia 17 września 1931 r.

Dolar amerykański 8.90⁴/₁₀ zł. Funt szterlingów angielskich 43.29 zł. 100 franków francuskich 34.91 zł. 100 szylingów austrjackich 125.22 zł. 100 koron czeskich 26.78 zł. 100 lir włoskich 46.60 zł. 100 franków szwajcarskich 173.78 zł. 100 guldenów holenderskich 359.40 zł. 100 belgów belgijskich 123.88 zł. 100 lei rumuńskich 5.32 zł.

Giełda zbożowa w Poznaniu

z dnia 17 września 1931 r.

Żyto 21.50—22.00. Pszenica 20.75—21.75. Jęczmień przemiałowy 18.50—20.00. Jęczmień browarny 22.50—24.00. Owies 19.50—20.50. Mąka żytnia 65 proc. 33.00—34.00. Mąka pszenna 65 proc. 32.00—34.00. Otręby żytnie 12.50—13.25. Otręby pszenne 11.75—12.75. Otręby pszenne grube 12.75—13.75. Rzepak 28.00—29.00. Groch Wiktorja 23.00—26.00. Groch Folgera 23.00—25.00 Ziemniaki jadalne 2.40—2.50. Słoma prasowana 3.75—4.00. Siano luźne 5.50—6.00. Siano prasowane 7.35—8.10. Ogólne usposobienie stałe.

Ceny zbożowe w Gliwicach.

w dniu 15 września 1931 r

(Notowania urzędowe za 1000 kg bez worka).

Pszenica krajowa 75.5 kg. 218 mk. Pszenica zagraniczna 75,5 kg. 195 mk. 78 kg 200 mk. Żyto krajowe 71,2 kg 193 mk. Żyto zagraniczne 71,2 kg 188 mk. Owies krajowy 135—140 m. Kuchy lniane zagraniczne 140 mk. Otręby żytnie 100 mk. Otręby pszenne 105 mk. Otręby pszenne grube 110 mk.

Giełda zbożowa we Wrocławiu

w dniu 15 września 1931 r

Pszenica śląska 75,5 kg — 218 mk., 78 kg — 223 mk., 73 kg — 211 mk. Żyto śląskie 71,2 kg — 195 mk., 69 kg — 191 m. Owies 140 mk. Jęczmień browarny 175 mk. Jęczmień łatowy 160 mk. Jęczmień zimowy 63—64 kg 178 mk. Groch Wiktorja 27—29 mk. Groch zielony 31—33 mk. Fasola biała 20—22 mk. Osucie pszenne 10.30—11.70. Osucie żytnie 10.30—11.30. Mąka pszenna 70 proc. 33 mk. Mąka żytnia 70 proc. 28.50 mk., 65 proc. 29.50 mk., 60 proc. 30.50 mk. Mąka pszenna luksusowa 39 mk.

Ceny targowe w Katowicach

z dnia 17 września 1931 r.

Masło wiejskie funt zł. 2.00—2.20. Masło mleczarniane funt 2.30—2.40. Jaja 6—7 sztuk za 1 zł. Mleko litr 0.38—0.40, twaróg funt 0.60—0.70.

Mięso. Wieprzowina funt 1.00—1.30. Wieprzowina bez dokładki (kotlety) 1.40—1.50. Wołowina 0.80—1.20. Cielęcina 1.00—120. Skopowina 1.30 do 1.50, Okrasa świeża 1.30—1.40. Okrasa wędzona i mięso wędzone 1.40—1.80. Łój 1.00—1.20.

Jarzyny. Kapusta biała (główka) 0.10—0.30. Kapusta modra funt 0.20—0.50. Marchew (wiązka) 0.20—0.25. Kalarepa (wiązka) 0.30—0.40. Cebula funt 0.20—0.25. Pomidory funt 0.20—0.30. Kalafiory sztuka 0.40—0.60. Fasola biała funt 0.70—0.80. Fasola zielona funt 0.40—0.60. Ogórki funt 0.25 do 0.30. Kartofle centnar (50 kg) 3.50. Kartofle 24 funtów 1.00. Kapusta kopa 6.00—10.00.

Owoce. Gruszki doborowe funt 0.40—0.60. Gruszki II gatunek funt 0.30—0.35. Winogrona 0.90 do 1.00. Jabłka do gotowania funt 0.20—0.35. Śliwki doborowe funt 0.70—0.80. Śliwki II. gatunek za funt 0.50—0.60. Grzyby prawdziwe funt 0.80 do 1.00. Cytryny sztuka 0.08—0.10. Grzyby różne 1 litr 0.30—0.60.

Drób. Gołębie 1.00—1.20. Gołębięta 1.00—1.30. Kury 3.00—5.00, Kurczęta 1.50—2.30. Kaczki 3.00 do 5.00. Gęsi 4.00—8,00. Indyki 12.00—15.00.

Sprawy towarzystw.

Zebrania Związku górników Z. Z. P.

W niedzielę, dnia 20 września odbędą się następujące zebrania Związku górników ZZP.

Kostuchna o godz. 16 w lokalu p. Christa.

Brzęczkowice o godz. 16 w lokalu p. Szneweisa.

Godula o godz. 16 w lokalu p. Budzisza.

Król. Huta o godz. 15 w lokalu p. Bernarda, ul. Mickiewicza 59.

Nowa Wieś: Zebranie wszystkich filji o godz. 15 w lokalu p. Góreckiego.

Bielszowice: Zebranie wszystkich filji o godz. 16 w lokalu p. Panka.

Popieraj przemysł rodzimy a dasz pracę bezrobotnym.

Wydawnictwo „Katolika Polskiego“ i „Katolika Śląskiego“, „Górnoślązaka“ i „Gońca Śląskiego“ w Katowicach.

Nakładem i drukiem: **Drukarnia Śląska, spółka** z ogr. odp. w Katowicach, ul. Batorego nr. 2. Telefon 878. — Za redakcję odpowiada: **Franciszek Godula w Królewskiej Hucie.**

SPORT

Mecz dwóch bokserów wagi ciężkiej.

Sensacyjny mecz bokserski Stibbe—Woczka odbędzie się wreszcie po długich pertraktacjach i kilkakrotnych odmowach, 1-go października br. w Mysłowicach w ramach meczu międzyklubowego K. S. 06 Mysłowice — K. S. Union Łódź.

Z Śląskiego Okręgowego Związki Piłki Nożnej.

Okręgowy Ośrodek Wychow. Fizycznego w Katowicach zawiadamia nas pismem z dn. 5-go września br. 5.625/31, że pod koniec bieżącego miesiąca, prawdopodobnie z dniem 28 września b. r. przeprowadzi dwa kursy skoszarowane — przodowników piłkarskich na 2 tygodnie po 26 uczestników. Kursa będą dostępne dla wszystkich członków zrzeszonych w Śląskim OZPN. Dopłata uczestników kursów wynosić będzie 50 groszy od osoby. Reszta utrzymania w koszarach i wyżywienie kursistów jest bezpłatne. W związku z powyższem wyznaczą Towarzystwa Sportowe w terminie do dnia 25 października br. włącznie po jednym kandydacie na wymieniony kurs do sekretarjatu Śl. OZPN. Należy zapodać już takich graczy, którzy ukończyli czynną karjerę footbalu i na których towarzystwo może liczyć po ukończeniu kursu przez kandydata, że będzie pomocnym swemu klubowi organizacyjnie.

Rekordy lekkoatletyczne.

Kobiecy rekord światowy na 100 yard ustanowiła Holenderka Schuurman w czasie 11.2 s.

Rekord światowy w chodzie 25 klm. pobił Włoch Valente w czasie 2:03.13.

Zwycięski pochód Dempsey'a.

Cztery zwycięstwa przez knokaut odniósł w ciągu czterech kolejnych dni b. mistrz świata Jack Dempsey; świadczy to wymownie o sile pięści „tiger Jack“.

Wizyta Cocheta w Polsce.

Mistrz świata w tennisie Cochet w przeddedniu wyjazdu do Warszawy jest w doskonałej formie.

Wyniki sportowe SMP.

Lekka-atletyka.

W ub. niedzielę odbyły się zawody o mistrzostwo okręgu SMP. w Kosztowach. Zawody zostały przeprowadzone mimo silnego wiatru, zimna i nawet deszczu, przeto uzyskane wyniki należy uważać za dobre.

Senjorzy:

Bieg. 100 m.: 1) Mendera (Mysłowice) 12,4 sek. 2) Wehner (Janów) 12,5 sek.

Bieg 200 m.: 1) Mendera 27 sek. 2) Kierstein 27,4 sek. 3) Stalmach (Mysłowice) 27,5 sek.

Bieg 1500 m.: 1) Wilk (Kosztowy) 4:54,2 min.

Bieg 3000 m.: 1) Wilk (Kosztowy) 10:05,4 min. 2) (Janów) 11:18,8 min.

Skok wdal: 1) Zalisz 5,70 metr. 2) Mendera 5,50 mtr. 3) Kirstein (Mysłowice). 5,23 mtr.

Rzut kulą: 1) Mendera (Mysłowice) 9,26 m., 2) Kierstein (Mysłowice) 8,65 m., 3) Wehner (Janów) 8,65 m.

Rzut dyskiem: 1) Kierstein (Mysłowice) 26,85 m., 2) Stalmach (Mysłowice) 25,45 m., 3) Ciepły (Mysłowice) 23, 07 m.

Rzut oszczepem: 1) Kierstein (Mysłowice) 36,40 m., 2) Wehner (Janów) 34,20 m., 3) Ciepły (Mysłowice) 33,50 m.

Sztafeta 4×100 m.: 1) Mysłowice 51 sek.

Junjorzy:

Bieg 60 m.: 1) Siemiaszek (Mysłowice) 7.3, 2) Panamak (Krasowy), 3) Wybraniec (Kosztowy).

Bieg 200 m.: 1) Siemiaszek (Mysłowice) 26.3 przedbieg 25,6, 2) Wybraniec (Kosztowy) 26.4, 3) Dziadek (Janów).

Bieg 400 m.: 1) Zalisz (Mysłowice) 58 sek., 2) Wybraniec (Kosztowy) 1:06.4 min., 3) Seren (Mysłowice).

Skok wdal: 1) Siemioszek (Mysłowice) 5.15 m., 2) Panamak (Krasowy) 4,90 m., 3) Wybraniec (Kosztowy) 4,80 m.

Skok wzwyż: 1) Serren (Mysłowice) 1,43 m., 2) Wybraniec (Kosztowy) 1,33 m., 3) Siemiaszek (Mysłowice) 1,33 m.

Rzut kulą: 1) Ofiara (Mysłowice) 10,50 m., 2) Żymła (Janów) 10,30 m., 3) Wybraniec (Kosztowy) 8,96 m.

Rzut dyskiem: 1) Żymła (Janów) 33,74 m., 2) Ofiara (Mysłowice) 33,10 m., 3) Serren (Mysłowice) 26,50 m.

Rzut oszczepem: 1) Dziadek (Janów) 23,71 m., 2) Ofiara (Mysłowice) 23,11 m.

W ogólnej punktacji w stosunku 5, 3, 1 uzyskało SMP. Mysłowice 95 punktów, Janów 24 punkty, SMP. Kosztowy 22 punkty i SMP. Krasowy 6 punktów.

W Murckach odbyły się zawody w piłkę nożną, palanta i w szachach z okazji poświęcenia ogniska tamt. SMP. oraz zlotu okręgowego.

Piłka nożna:

T. S. Murcki — SMP. Panewniki 1:1.

Gra o złoty wieniec przynosi po normalnym czasie wynik remisowy i była przez cały czas bardzo zacięta. Również w 3-ch dogrywkach nie uzyskano żadnego rezultatu tak, że gra będzie powtórzona w najbliższą niedzielę na boisku w Panewnikach.

SMP. Piotrowice — SMP. Kostuchna 3:1.

T. S. Murcki rez. — SMP. „Zorza“ Siemianowice 4:0

Palant:

SMP. Katowice-Załęże — SMP. Mała Dąbrówka 73:28.

Szachy:

SMP. Mała Dąbrówka 22 punkty, **SMP. Murcki** 21 punkt., **SMP. Katowice-Załęże** 20 pnkt., **Katowice-Katedra** 8 punkt.

Piłka nożna:

SMP. „Promień“ Król. Huta — KS. „Ruch“ Radzionków 3:0.

SMP. „Promień“ po ostatnio przeprowadzonej reorganizacji swoich drużyn przychodzi znowu do formy i zaprosiło do siebie silną drużynę „B“ Ligi Śląska, pokonywując ją w powyższym stosunku. Drużyna „Ruchu“ zjechała w swem najlepszym składzie. Gra przez cały czas prowadzona pod silną przewagą „Promienia“, niewyzyskana w stosunku bramkowym. W pierwszej części gry wynik jest remisowy. W drugiej połowie gry zdobywa „Promieńń“ w równych odstępach czasu trzy bramki i przez to swoje zwycięstwo. „Promień“ zwyciężył zupełnie zasłużenie. Zwycięstwo to trzeba jeszcze bardziej ocenić, gdyż „Ruch“ tydzień temu uzyskał wynik remisowy z Kolejowym P. W. z Katowic.

SMP. Promień Król. Huta II — KS. Ruch Radzionków II 2:2.

SMP. Orzegów I — Ognisko Ruda Śl. I 5:1.

SMP. Orzegów II — Ognisko Ruda Śl. II 0:3.

Sokoli Klub Sportowy „Grażyna“ Dziedzice

poszukuje na miesiąc wrzesień, październik i listopad b. r. przeciwników dla swych drużyn kl. „A“ i „B“ na dogodnych warunkach. Kluby reflektujące na rozegranie zawodów proszone są o podanie wolnych terminów.

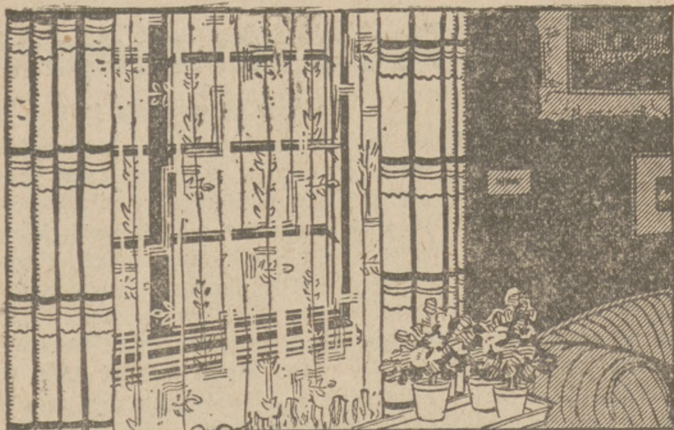
Program radjowy.

Niedziela 20 września 1931.

Katowice, fala 408,7 m. Godz. 10.00 Nabożeństwo ze Lwowa. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.15 Poranek muzyczny z Filharmonji Warszawskiej poświęcony twórczości Fryderyka Chopina. 14.00 Komunikat meteorologiczny. 14.10 Ks. dr. Bolesław Rosiński: „Kościół Ciałem Chrystusowem“. 14.30 Skrzynka pocztowa. 14.50 Pieśni ludowe. 15.00 Odczyt rolniczy p. t. „Wybór materjału zarodowego i zestawianie stadek“. 15.20 Pieśni żołnierskie. 15.30 Odczyt rolniczy p. t. ‚Sprzęt i przechowywanie płodów rolnych“. 15.50 Tańce ludowe. 16.00 Transmisja biegu Nurmi — Kohn — Kusociński — Petkiewicz na stadjonie w Królewskiej Hucie. 16.20 Tańce ludowe. 16.40 Program dla dzieci starszych. 17.10 Transmisja z międzynarodowych zawodów tennisowych z kortów „Legji“ w Warszawie. Mecz tennisowy mistrza świata Cochet'a z mistrzem Polski Tłoczyńskim. 17.40 Koncert popularny. 19.00 Rozmaitości. 19.20 Intermezzo muzyczne. 19.40 Skrzynka pocztowa techniczna. 19.55 Komunikat meteorologiczny. 20.00 Wiadomości przyjemne i pożyteczne. 20.15 Koncert wieczorny. Kwadrans literacki: Henryk Rzewuski — „Pan Borowski“ — opowiadanie. 22.00 Feljeton p. t. „Miasto pieśni“. 22.15 Komunikat meteorologiczny oraz komunikaty sportowe. 22.30 Recital śpiewaczy Włodzimierza Kaczmara (bas). 23.00 Muzyka lekka i taneczna.

Poniedziałek 21 września 1931.

Katowice, fala 408,7 m. Godz. 11.40 Przegląd prasy krajowej. 11.58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12.10 Koncert z płyt gramofonowych. 13.10 Komunikat meteorologiczny. 14.50 Komunikaty gospodarcze. 15.25 Władysław Włosik: Pogadanka z działu: „Ogrodnik śląski“. 15.45 Przegląd komunikacyjny. 16.00 Koncert z płyt gramofonowych. 16.50 Pogadanka literacka w języku francuskim. 17.10 Dalszy ciąg koncertu z płyt gramofonowych. 17.35 „Duchowy obraz Francji współczesnej“. 18.00 Muzyka lekka. 19.00 Codzienny odcinek powieściowy. 19.15 Rozmaitości. 19.30 Prof. Władysław Dzięgiel: „Z dziejów Ziemi Śląskiej“. 19.55 Komunikat meteorologiczny. 20.00 Prasowy dziennik radjowy. 20.10 Komunikaty strażactwa śląskiego. 20.15 Pogadanka radjotechniczna p. t. „Raszyn i jego zasiąg detektorowy“. 20.30 Operetka „Księżniczka Czardasza“ — E. Kalmana. 22.30 Dodatek do prasowego dziennika radjowego. 22.35 Komunikat meteorologiczny.

Lśniące i wonne story,

firany i firanki wnoszą błogi nastrój w dom. Należy zachować ich piękny wygląd przez Persil!

Przez zamoczenie w letniej wodzie, lekkie wyciśnięcie w letnim rozczynie Persilowym i staranne wypłókanie znowuż w letniej wodzie wyczyszczą się gruntownie i delikatnie. Barwne materjały należy prać na zimno, wypróbowawszy wprzódy trwałość koloru na narożniku sztuki.

Co Persil to Persil

Fotele klubowe i do spania

materace, leżanki własnego wyrobu

Henryk Damm, Tapicer, Katowice, ul. Kościuszki nr 33.

„MERKUR"

Dom Meblowy / Katowice, ul. Stawowa 3 (w podwórzu)

Polecamy w wielkim wyborze **MEBLE** wszelk. rodzaju **Sypialnie dębowe od zł 1.000 — Kuchnie kompl. od zł 240.—**

Dogodne warunki spłaty, miesięczn. od zł 10 począwszy. Meble dostarczamy bezpłatnie na cały Górny Śląsk. Przy zakupie mebli klienteli z prowincji zwracamy koszta podróży.

Zwracamy uwagę P. T. Klienteli, że skład nasz znajduje się **nie** przy ul. 3-go Maja w firmie Dom Bławatów „Merkur" **tylko**

przy ul. Stawowej nr. 3 w podwórzu.

3490

Ostatnia nowość!

Nakładem „Katolika" w Bytomiu ukazało się w[illegible]e i pożyteczne dzieło

Dra Feliksa Konecznego
Profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego

pod tytułem:

„Dzieje Śląska"

Wydanie drugie, na nowo przez autora opracowane.

Książka ta wydana na bezdrzewnym papierze i ozdobiona mnóstwem ilustracji jest niezwykle pociągającą lekturą dla każdego. — Format książki 15½ × 23 cm. Stron 494.

Cena w oprawie 10.00 zł.

Należność za wymienione dzieło można także spłacać w ratach

Zamówienia należy kierować do **Wydawnictwa „Katolika", Beuthen O.-S.,** Kurfürsten-Strasse 21. — Tel. 4648.

Porto i opakowanie dolicza się osobno. — Przesyłkę uskutecznia się także za zaliczeniem pocztowem.

Śląski Urząd Wojewódzki, ogłasza ofertowy, pisemny

przetarg publiczny

na wykonanie robót ziemnych, betonowych, ogrodzenia siatkowego na słupach betonowych na budowie gimnazjum w Wielkich Piekarach z terminem wniesienia ofert do dnia 24-go września 1931 r., godzina 11-ta.

Bliższe szczegóły przetargu są podane w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego, na tablicy Wydziału Robót Publicznych oraz w Kierownictwie Budowy. 3571

Za Wojewodę:

Inż. Osiowski m. p.
Za Naczelnika Wydziału Robót Publicznych.

Lokując pieniądze prywatnie,
narażasz się na stratę pieniędzy i przyjaciół:
Składaj każdy zbytni pieniądz

do Banku Ludowego

Spółdz. z odpow. nieogr.

Tarnowskie Góry
Rynek 15 I. piętro

który płaci najwyższe procenty bo aż 10% gwarantuje pewność lokaty i terminowy zwrot oszczędności. Oszczędzający u nas i członkowie nasi mają pierwszeństwo do korzystnych i ulgowych pożyczek.

Aleksy Waldberg, Rybnik

zegarmistrz, jubiler i optyk, fachowiec od r. 1900. — Własny warsztat.

Od 1 lipca znajduje się mój skład przy ul. Łony 9, w domu p. Solorza.

Polecam się nadal łaskawej pamięci Szan. klienteli. Obsługa rzetelna. Daję za gotówkę i na raty na dogodnych warunkach spłaty. 3463

Głuchota uleczalna.

Wynalazek Eufonja zademonstrowany specjalistom. Usuwa przytępiony słuch, szum, cieknienie uszów. Liczne podziękowania. Żądajcie bezpłatnej pouczającej broszury. Adres: Eufonja Liszki koło Krakowa. 3274

Rolnicy - baczność - Rolnicy

Nie kupujcie u obcych Wam agentów, niezliczone są wypadki oszukańczych manipulacji tychże.

Polecam wirówki: **Alfa-Laval i Perfekt** za dogodną spłatą od 6—18 miesięcy. — **Rowery i maszyny do szycia.** — Polecam własny warsztat reperacyjny. — Reperujemy centryfugi wszelkich systemów, odnawiamy rowery, szwajsujemy połamane ramki i części metalowe. — Polecam części zapasowe do pługów. — Kowalom udzielam odpowiedni rabat. — Odwiedzenie składu bez przymusu kupna. — Reperacje szybko i tanio. — Narzędzia ratownicze przeciwko rozdęciu bydła, jak: sondy i trokary. — Kosy austrjackie znanej dobroci, kute i fabryczne z gwarancją. — Oleje i smary do centryfug, maszyn rolniczych, samochodów i motorów. — Części zapasowe do centryfug Alfa-Laval, Perfekt i innych systemów.

Reperacje szybko i tanio

Jan Zegrodzki

wł. firmy R. Latocha — Żory, Rynek 20.

MEBLE

Nadszedł nowy transport mebli:

sypialki, kuchnie i pojedyńcze meble, po cenach fabrycznych. Korzystajcie z okazji. Proszę przekonać się o niskich cenach i solidnych wyrobach. Bez przymusu kupna.

FABRYCZNY SKŁAD MEBLI

Fr. Motyka 3559

Król.-Huta, ulica Bytomska 34.

Szanownej Publiczności polecam moją

doborową kuchnię oraz trunki

po cenach bardzo przystępnych.

Obiady już od 50 groszy począwszy.

Obywatelstwo Radzionkowa i okolicy upraszam o łaskawe poparcie i zwiedzenie. — Jako kucharz i kelner zawodowy ręczę za wyśmienite potrawy i napoje oraz rzetelną obsługę. 3417

Fiksat Franciszek

Restauracja do „Wypoczynku" w Radzionkowie.

„HEROS" Katowice

ulica 3-go Maja nr. 23 - Tel. 11-05

Na najdogodniejszych warunkach płatności bez. poręczyciela. — **Pojedyńcze meble na raty miesięczne od 10 zł. Za gotówkę 15% rabat.**

Kupującym z prow. zwracamy koszta podróży

Szan. Publiczności podaję niniejszem do wiadomości, że po ukończonej przebudowie na nowo otwarłem mój

Skład mebli

Polecam kompletne urządzenia jak i pojedyńcze meble i wyroby tapicerskie za gotówkę i na spłaty na dogodnych warunkach.

Zarazem polecam w razie potrzeby mój bogato zaopatrzony skład trumien. Obejmuję wykonanie kompletnego pogrzebu tanio i dogodnie.

Antoni Solorz, Rybnik

ul. Łony 11 — tel. 1104.

Nadzwyczajne Walne Zebranie

Górnośląskiego Banku Depozytowego w likwidacji odbędzie się **w niedzielę, dnia 27. 9. 1931 r. o godz. 4-ej popołudniu** w lokalu p. Zymły.

Porządek dzienny.

1. Zagajenie
2. Odczytanie protokołu
3. Przedłożenie bilansu i udzielenie likwidatorom Absolutorium
3. Zamknięcie,

w. z. Swiercz
Rada Nadzorcza 3575

Gospodarze, Rolnicy, Obywatele!

Chcąc mieć trwały i bezpieczny dach nad głową, używajcie do krycia materjały z górnośląskiej fabryki Koszycki i Liber. Nowy Bieruń istniejącej od roku 1901.

Wyroby tejże: papa dachowa **„KOLIBIT"** o kolorze białym i **„CZERWOLIT"** o kolorze czerwonym bezsmołowcowe nie wymagają smarowania przez szereg lat i uznane są przez Tow. Ubezpiecz. jako materjały twarde.

Papa piaskowa **„Elastyczna"** równomiernie ładnie piaskowana gwarantowana co do jakości.

Żądajcie wszędzie tylko tych wyrobów. 3392

Skład konfekcji i artykułów męskich

Ubrańka dla chłopców przystępujących do Komunji św. już od 15 zł. Pierwszorzędny warsztat krawiecki. Dla uchodźców najdalej idące udogodnienia. **Jan Ciupka,** mistrz krawiecki, — Rybnik, ul. Sobieskiego 17. 32

Chcesz otrzymać posadę?

Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne im. **profesora Sekułowicza. Warszawa, ul. Żórawia Nr. 42.** Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej, ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Żądajcie prospektów. nr. 3338

Zniewagę

wyrządzoną publicznie dn. 28-go czerwca 1931 roku na dworcu w Lubomi p. Knopikównie Felicji, nauczycielce w Lubomi, a przez to i całemu nauczycielstwu odwołuję niniejszem publicznie i najusilniej przepraszam. Józef Machecki funkcjonarjusz kolejowy. 3573

Sprzedaż

krajowych i zagranicznych **pianin i fortepianów**

Fritz Leuschner Katowice ul Kościuszki 11. Proszę zważać na numer domu. Nie mam składu. 35076

Chałupa

i morga roli

w okolicy lesistej, stosowna dla inwalidy zaraz tanio do sprzedania. Oferty do administracji „Katolika" pod nr. 2.000 3.577

Poszukuję

ucznia

do zawodu szewskiego, Rduch Wincenty, mistrz Marklowice Dolne pow. Rybnik. 3574

Uczeń

syn uczciwych rodziców może się zaraz zgłosić. Alojzy Popella, mistrz rzeźnicki, kopalnia Emma pow. Rybnik. 3572

Muzyczne

instrumenty staniały

wyślemy każdemu katalog mały darmo, duży 25 gr. Poznański Dom Wysyłkowy Poznań, Wały Królowej Jadwigi nr. 11. 5369